

OPINIE

Zwarte Piet tijdens de landelijke intocht in Zaanstad. FOTO ANP/FREEK VAN DEN BERGH

Onjuist verwijt van racisme verdeelt ook

Het veranderen van de kleur van Zwarte Piet op oneigenlijke gronden is een verkeerd gebaar naar de samenleving.

MARIA QUIST

Het tegenhouden van een bus antizwartepietdemonstranten bij Dokkum bezorgde mij hetzelfde Hup Holland Hup-gevoel als bij het afdruipe van de bemoeizuchtige Turkse minister Kaya vorig jaar en, pakweg, een voetbaloverwinning op Duitsland.

Onze Zwarte Piet is door diverse groeperingen van gekwetste nieuwe medelanders aangewezen als symbool van onderdrukking en slavernij. De populaire, exotische en zelfbewuste Zwarte Piet is inmiddels van alle kanten tegen het licht gehouden. Het zwart begint te kleuren en verbleken.

Sinterklaas is een traditioneel kinderfeest, een band met het verleden is evident, maar associaties met racisme en slavernij zijn vergezocht. Uit opiniepeilingen bleek dat Nederland een van de landen is waar racisme (het rangschikken van rassen en culturen van inferieur naar superieur) het minst voorkomt. Racisme is wettelijk verboden. Onterecht is ook het eenzijdige verband dat wordt gelegd tussen racistisch gedrag en een blanke huidskleur. Overal en te allen tijde zijn mensen, om het even van welk ras en welke kleur, slachtoffer én dader geweest van slavernij en onderdrukking.

Voor voormalige inwoners van landen geteisterd door oorlogsgeweld en corruptie is Nederland een veilige haven. Een democratie waarbinnen rechten en plichten van alle Nederlanders staan omschreven. Er zijn echter ook ongeschreven regels. Ga als Ajaxsupporter niet staan juichen in een vak Feyenoordfans. Groningers moeten zich niet bemoeien met de Elfstedentocht. Verstoring

van de twee minuten stilte op 5 mei is ongepast. Halfblote dames, pleitend voor vrouwenrechten in een moskee: levensgevaarlijk. Demonstreren tijdens de intocht van Sinterklaas betekent ophef over de valse beschuldigingen en het verstieren van een kinderfeest.

De afgelopen vijftig jaar zijn grote aantallen mensen Nederland komen meebewonen: gastarbeiders, Surinamers, Antillianen en asielzoekers, afkomstig uit ruim tweehonderd landen met evenzoveel verschillen in achtergrond. Dit heeft in een dichtbevolkt landje als Nederland een grote impact, zowel voor de eigen bevolking als voor de nieuwkomers, die vanuit een traumatische situatie, met te hoge verwachtingen hier aankomen.

Of een dergelijke multiculturele samenleving kans van slagen heeft, hangt af van het aanpassingsvermogen van nieuwe medelanders en het begrip van autochtonen. Wat niet echt helpt, is dat het afkeurende gesis naar vrouwen zelfs in de derde generatie nog niet is overgegaan in bewonderend gefluit en dat homoseksuelen niet langer hand in hand durven lopen. Zo ook de mocrobendes en de statistische oververtegenwoordiging van nieuwe medelanders bij werkloosheid, criminaliteit en voortijdig schoolverlaten.

Daar staat tegenover dat autochtonen veelal tekortschieten in begrip (en kennis!) over de beestachtige

ge wijze waarop koloniale blanken tot ver in de vorige eeuw hebben huisgehouden en geplunderd. Dat ingeramde minderwaardigheidsgevoelens en haat kunnen meespelen bij de protesten van onze gekleurde medelanders.

Racisme zaait verdeeldheid. Zo ook de ongefundeerde beschuldiging van racisme. Beide werken als een splijtzwam. Het veranderen van de kleur van Zwarte Piet op oneigenlijke gronden is dan ook een verkeerd gebaar naar de samenleving. Het gevaar bestaat dat verontwaardiging en woede zich keren tegen alle gekleurde Nederlanders, waarbij emoties niet langer worden gefilterd door het verstand. Veronachtzaamd wordt dat verreweg de meesten hebben bijgedragen aan onze welvaart, dat ze ons cultureel en culinair hebben verrijkt. Het zijn onze collega's, burens, vrienden, partners van onze kinderen, het zijn onze kleinkinderen.

Er is niets mis met zwart of bruin. Je kunt er president van de VS mee worden, de geestkrachtigste persoon van deze tijd was Nelson Mandela. Nieuwe tijden, nieuwe mores, nieuwe kansen. Zwart en wit is tot een breed scala van licht tot donker geworden door de liefde die in deze tijd van mondialisering zich niet stoort aan kleur en grenzen.

Het is waardevol en noodzakelijk om uit het verleden lessen te trekken, maar contraproductief om anderen met voorouderlijk wangedrag om de oren te blijven slaan. 'Alle Menschen werden Brüder', dichtte Friedrich von Schiller. Hij had het goed gezien, alleen op deze manier kunnen we samen verder.

Maria Quist is cultureel antropologe in Dwingeloo.

Gevaar dat woede zich keert tegen alle gekleurde Nederlanders